

Elujõud sõltub töökohtadest

Ferdinand Johann Wiedemanni sõnaraamatus tähendab sõna *jõgev* (omastav *jõgeva*) kiirevoolulisust. Tavalisest kiiremat rahva-voolu võibki Jõgeval oodata eeloleval nädalavahetusel, kui algavad linnaks saamise 75. aastapäeva pidustused.

JAAN LUKAS

Jõgeva ajakirjanik

Riigihoidja Konstantin Päts kuulutas Jõgeva aleviku linnaks 1938. aasta aprillis linnaseaduseks nimetatud dekreediga. Samasuguse administratiivse staatuse osaliseks said siis Antsla, Elva, Jõhvi, Kallaste, Kilingi-Nõmme, Kunda, Kärkla, Mustvee, Mustla, Sindi ja Suure-Jaani.

Just nendest paikadest on alati ja iseäranis viimasel ajal kipunud suurematesse linnadesse Eestis ja välismaal. Ikka leidub naisi ja mehi, kes mõttelaadilt sarnased kunagi Moskvasse igatsenud tegelastega Anton Tšehhovi sulest.

JÕGEVA EEST! Abilinnapea ja linnapeakandidaat Aare Olgo ning linnavolikogu esimees Mai Treial on ühiselt oma kodulinna eest väljas. Olgo peab kogenud poliitiku Treiali osalemist linna juhtimises ja arendamises väga oluliseks ning on kutsunud ta sügisestel kohalike volikogude valimistel kandideerima Keskerakonna nimekirjas. Foto Lea Pihlak

Jõgeva 75

**Aare Olgo
Jõgeva linnapeaks!**

Oma teadmiste, oskuste ja pealehakkamise poolest lõõnuks Tallinnas, Tartus vm läbi ka Jõgeva abilinnapea Aare Olgo. Tema on otsustanud jõgevla-seks jääda täielikult elukoha ja peaaegu täielikult töökohta poolest.

Kohaliku volikogu tahtel oli Olgo ligi kümme kuud Tartumaal Laeva vallavanem. Pärast Isamaa ja Res Publica Liidu, Keskerakonna ja Rahvaliidu fraktsiooni koalitsiooni teket otsustas ta aga kaasa lüüa kodulinna omavalit-suselus.

„Jõgeva on territooriumilt ja rahvaarvult väike. Puhast ja värsket õhku on siin aga küllaga. Koos abi-kaasaga tunneme, et siinne aura on just loodus meie jaoks,“ põhjendas Pedja jõe orus paikneva linna põliselanik oma valikut.

Loe edasi lk 3

Rahvas suruti maha osava kavalusega

Poolteise aasta eest alanud protestilaine summutas president Ilves osavalt maha – mõjuvad meeleavaldused valeliku poliitika vastu lükati jääkeldrisse. Vägisi tuleb meelde 1980-ndate lõpp, mil Tallinnas Tammsaare pargis olnud rahutuid inimhulki või Tartus Vanemuise tänavale kogunenud Tartu rahu aastapäeva tähistavaid meeleavaldajaid püüti tollaste võimurite oskuslikul juhtimisel maharahustamiseks siseruumidesse suunata. Neil see ei õnnestunud.

MARIKA TUUS-LAUL
Jõgeva- ja Tartumaal valitud Riigikogu liige

Värskelt on mees aastatagused ulatuslikud streigid. Uuem Eesti ajalugu varasemaid nii suure üksmeelega korraldatud streike ei mäleta. Õpetajad, arstid ja meditsiiniõed, ACTA-lased, üliõpilased, töötud, ame-

tiühingud. Keskerakond toetas kõiki neid meeleavaldusi. Suvi 2012 tõi paljastused ja rahaskandaalid Reformierakonnale. Pereakond Pentus-Rosimannuste Autorollo-skeem vapustas nii ärimaailma ja tavainimesi kui ka ausaid poliitikuid. Päevavalgele ilmusid taas VEB-fondi varade vargus ja oravate R-Hoolduse sala-

dušlooriga kaetud finants-tehingud partei võimule-tuleku nimel.

Kuningas jäi nii alasti, et midagi tuli ruttu ette võtta. Edasine liikumine toimus Ilvese ja valitseva koalitsiooni ühiselt välja töötatud stsenaariumi järgi.

Ansip: Rahvakogu vaid testis inimeste arvamusi!

Novembris avaldati ajalehtedes *Harta 12*. Tegelikult tegelesid harta kirjutajad vaid valimisseaduse ja ülbete poliitikute korralekutsumisega. Kõik meie karjuvad probleemid – väljaränne, maapiirkondade väljasuremine, vaesus,

Tuus-Laul

pikaajaline töötus, arstiabi kättesaamatus, väikesed palgad ja pensionid – olid kõrvale jäetud. Lausa eraldi toonitasid hartalased praeguse poliitilise kursi õigsust.

Samal ajal algatas Ilves jääkeldri-*show* Koostöökogu egiidi all. Tänavaprotestid likvideerisid justkui iseenesest. Justkui kohtuti ja justkui arutati. Riigieelarvest täiendati aga presidendikantseleid täiendava rahastamisega „analüüside ja uuringute läbiviimiseks“.

Ent *show must go on!* Kõik, kes soovisid, võisid veebi-keskkonnas esitada ette-

panekuid riigitöö parendamiseks. Kogunes rohkesti ideid, millest presidendi meeskond praakis enamiku välja, jättes alles vaid ohutumad. Isegi e-valimistel oma hääle kontrollimise võimalus juba eelolevatel valimistel praagiti välja.

Kutsuti kokku Rahvakogu. Tublid inimesed, kes siiski tulid ja neid nudiettepanekuid hääletasid. Nüüd on need ettepanekud jõudnud tagasi Riigikokku ja nendega ei juutu enam midagi. Need on lukustatud istuva valitsuse ja parlamendi-koalitsiooni sahtlitesse.

Loe edasi lk 3

Juhtkiri

Sigaduste ootel – eutanaasia riigipiiri asemel

ANDRES ELLAMAA arst

Kui kirjanikuhärra Hvostov avaldas Eesti Ekspressis oma (empaatiast just mitte pakatava) kirjatüki, siis esmapilgul oli lootust, et algab debatt vanainimeste hoolduse ja väärika elulõpu teemadel.

Ometi jäi see arutelu sündimata ja kogu probleemi resümeeris meie sotsiaalminister, kuulutades, et hoolekandeprobleemid lahendatakse kõik Euroopast tulevate miljonite najal.

Väga armas, kuid ühekordne rahanuts – ilma et oluliselt muutuks kogu sotsiaalpoliitika. See ei tee ju ilma. Neile miljonitele võib loota vaid väga lihtsameelne, kes ei kujutagi ette, et noorus on kahjuks möödunud seisund.

Veel kurvem, ajalehtede online-kommentaatorite hulgas näib olevat üpris vähe neid, kes teavad, mitu korda ööpäevas inimene pissib-kakib, kui sageli tuleks lamava haige asendit muuta või kui raske on tegelikult 80–100 kg lõtv liikumatu inimih. Tõdegem, et hoolduse ja pöetuse temaatika on riigimeeste tähelepanu alt viimase paarikümne aasta kestel tegelikult välja jäänud.

Ainus, mis on suudetud välja mõelda, on termin „hooldusravi“, mis on nii sisult kui ka vormilt lihtsalt jabur, ja sedagi vaid selleks, et hoolduse jaoks pisutki raha haigekassast välja pigistada.

Arutelu hoolduse üle suunati sujuvalt filosoofilistesse diskussioonidesse eutanaasia võimalikkusest Eestis. Muidugi, millegi igikestva, väljaspool inimese võimalusi oleva sünni ja surma teemal on ju hoopis lihtsam targutada. Jätkem eutanaasia järgnevat põlvkondade lahendada, ja sotsiaalminister võiks hoopis anda arstidele-hooldajatele tegutsemispiiriid neiks puhkudeks, kui inimaju on hukkunud, süda aga tuksub, ning haige omaksed ootavad imet.

KESKMÖTE: Täiesti talumatu on näha Vene – Eesti piirilepingu ümber sagimas tegelasi IRL-ist, erakonnast, kes oli seotud elamislubade skandaaliga.

Meie kirjutavat ja kõnelevat ajakirjandust jälgiva inimesena pean tunnistama, et aktiivsus, millega käsitleti eutanaasiaprobleemi, oli selgelt ülepaistatud ja ebaproportsionaalselt keskele kohale tõstetud. Vägisi kerkis pähe sündmote: milline sigadus on kavas või millist olulist infot püütakse laia publikumi eest ükskõik mis võtetega varjata?

Vaevalt et see oli nüüd mure presidendiproua kleitide pärast. Või sellepärast, et presidendi välisviisitidest ja nende tulemustest ei ole kohe üldse midagi tähelepanuväärset kirjutada. Või oli kiiresti vaja summutada nurinaid, et riigikogulane saab kuluhüvitisi, millest tavakodanikul piisaks lahendaks äraelamiseks? Võib-olla on vastuolu Eesti Panga ja valitsuse vahel see asi, mida avalikult ei taheta analüüsida? Võib-olla on see Rahvakogu fiasko, mida üritatakse maha vaikida? Kõik võib olla.

Kuid needki põhjused näivad kuidagi tühisevõitu muredena, kui mõelda, et samal ajal sekeldatakse meie riigi piiri ümber. Kahtlemata on ses riigipiiris palju juriidilisi nõkse ja nüansse, kuid tavakodanikul peaks olema selge pilt, miks ikka on just nüüd, pärast kaheksa-aastast pausi, vaja hirmkiiresti sõlmida seesama leping, mille allakirjutamisest idanaaber kord juba loobus.

Kelle huvides see kõik käib? Miks ei võiks kogu lepingu protsessi uuesti kalustada ja seekord esitada ka meie poolt mõne nõude, olgu siis Saatse saapa, Narva veehoidla, Tartu Ülikooli varade või presidendi kaelahtega seoses?

Leping, mis ei puuduta ainult tänaseid eestimaalasi, vaid ka järgnevaid põlvkondi, väärib hoopis suuremat ja avalikumat analüüsi.

Meenutades hiljutist IRL-iga seotud elamislubade skandaali, on täiesti talumatu näha selle lepingu ümber sagimas sama erakonna tegelasi.

Riigikogu summaarsele analüütilisele mõistusele lootma jääda oleks aga üpris kergemeelne temp. Riigikogu üksmeelne toetus lepingule on veenev tunnistus sellest, et see Riigikogu koosseis on end ammandanud.

Aeg lausa karjub muutuste järele.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

EMOR: juhivad Keskerakond ja SDE

Uuringufirma EMOR teatas eelmisel nädalal parteide järjekordsed toetusreitingud. Kui Riigikogu valimised toimuksid homme, toetaks sotse ja Keski 26%, Reformierakonda 24% ja IRL-i 15% valijatest. Küsitluse tellis Rahvusringhäälingu uudistetoimetuse.

Võrreldes varasema küsitlusega pole olukord palju muutunud – vaid Keskerakond on koos SDE-ga tõusnud esikohta jagama. Aprillis oli nii SDE kui ka Reformierakonna

reiting 27%, Keski oma aga 24%. Seega Keskerakond võttis juurde kaks protsenti; samuti IRL.

Järeldub, et kolm erakonda koos on end ilmselgelt ette rebinud ja isamaaliitlasteta jäänud respublikaanid kaugele maha jätnud. Neid, kel eelistus puudub, on EMOR-i väitel aga 40 protsenti. See viimane arv hakkab valimiste lähenedes kindlasti vähenema.

Kesknädala meelest on huvitav see, et kuigi meedias saab enim negatiivset tähelepanu Reformierakond, tema populaarsus pigem tõuseb või vähemalt püsib.

SDE ei ole viimasel ajal mitte millegagi silma paistnud ning sellega on seletatav langus veel mõne kuu taguselt 30 protsendilt.

Keskerakond aga rühhib liidrigrupis ülespoole nagu tublile opositsiooni-erakonnale kohane.

Ja ime on pigem see, et keegi ikkagi veel hääletaks IRL-i poolt – vaata-mata tohututele jamadele elektriturul, kodukulude tõusule ja Estonian Airi suhtes langetatud valeotsustele. Eesti riigi rahakott oleks ju kõvasti kopsakam, kui „asjatundmatus kuubis“ (nagu IRL-i võiks nimetada) kaoks ajaloo hämarusse.

Äi veab president Ilvese mainet veelgi alla

Peavoolumeedia on laialt pajatanud, et presidendiproua Evelin Ilves on mõne aastaga kulutanud 70 000 eurot maksumaksja raha rõivastele ajal, mil talle on määratud esinduskuludeks igakuisele 1515 eurot.

Möödunud Kesknädal võrdles meie esiproua käitumismustrit Aafrika riigi Zimbabwe presidendi Robert Mugabe abikaasa Grace'i süüdimatu laristamisega maailma kõige vaesemas riigis.

Siis aga kirjutati meedias, et Evelin Ilvese isa seisab Soomes supiköögisabas. Kusjuures sellest kirjutavad esimest korda soomlased, mitte eestlased. Delfi teab, et 1992. aastast Soomes elav Lembit Int (Evelin Int-Lambot-Ilvese isa) elavat üsna kitsastes oludes. Soome ajaleht „7 Päivää“ kirjutab, et Lembit Int on sage külaline Helsingis Myllypuros asuvas tasuta toidubi järjekorras. „Käin siin näiteks, et inimestega kohtuda ja suhelda. Mitte eriti selle toidu pärast,“ väitis 76-aastane mees ajaleherporterile. Ajaleht kirjeldab, et Lembit on Myllypuro leivajärjekorras tuntud nägu, kes saabub tihti esimeste seas. 15. mail oli ta järjekorras esimese paarikümne hulgas, mis tähendas, et pidi kohal olema juba kukelaulu ajal. Kohalolijate sõnul ei seisa keegi järjekorras niisama huvist, eriti talvel 20-kraadise pakasega.

20. mai Õhtulehele antud intervjuus tunnistas Eesti presidendi äi, et tegelikult elab ta Soomes majanduslikult hästi ja tema külmkapid on toitu täis.

„Ma saan Eestist vanaduspensioni suhteliselt vähe, alla 300, ja Soome pensioni saan 150 eurot, ja garantiipensioni makstakse nii, et 740 eurot täis tuleb,“ räägib Lembit Int. Samas intervjuus ta aga möönis, et talle meeldib, hoolimata oma rahuldavast elujärgest, tasuta asju saada. „Mul ei ole vaja poodi minnagi, kõike saab. Saab piimasaadusi ja leiba ja valmistoitu ja puuvilja ja juurvilja.“

Kui Lembit Int ei käi toidubisabas seismas mitte vaesusest, siis miks ta seda teeb? Samuti võiks küsida tema tütre kohta, miks ta kasseerib maksumaksjate raha rõivaste jaoks lisaks oma esinduskuludele? Isa ja tütre käitumismuster kattub, mis siis, et tasandid erinevad. Mõlemat motiveerib ebaadek-

vaatselt käituma justkui mingi haiguslik ahnus. Seega pole usutav, et Evelin, vaatamata kriitikal meedias, edaspidi oma käitumist muudab. Eesti maksumaksjatele aga tuleb soovida vaid kannatlikku meelt. Ja lõpuks võiksime juurelda selle üle: kas Soome presidendi Sauli Niinistö äi kolaks, kauss näpus, mõnes Kopli supiköögis?

Ilves

HIIBUSE NÄDAL

Kelle pilli järgi me tantsime?

SOTSIDE POLIITILISED MÄNGUD OSSINOVSKI DIRIGEERIMISEL

Jõgeva elujõud sõltub töökohtadest

Algus esilehel

Olgo sõnul toob Jõgeva linna juubeliaasta mõndagi rõõmus-tavat paikkonna haridusellu.

„Lasteaial „Karikakar“ valmib uus maja. 1950-ndatel valminud Aia tänava koolimaja, milles on asunud Jõgeva keskkool, vene õppekeelega põhikool ning viimati kaugõppekesk-kool, renoveeritakse põhjalikult ning seal avatakse riigigümnaasium. Uue õppe-asutusena alustab tegevust Jõgeva põhikool. Paljude kaas-linlaste arvates hakkavad mõle-mas õpetama võimekad pedagoogid. Õpikeskkond oleks tõeliselt tänapäevane aga siis, kui nägusa hoone saaks ka Jõgeva põhikool,“ rääkis Olgo, kelle siinsed keskerakondlased esitasid linnapeakandidaadiks eesolevat kohalike omavalit-suste valimistel.

„Oleme uhked, et meil on aare nimega Aare,“ märkis Jõgeva keskerakondlaste eestvedaja Heli Raevald (neiupõlve-nimega Pariis).

Jaguks vaid töökohti

Juubelit tähistavas linnas on üheks valuküsimuseks õpilas-kohtade täituvus. „Lasteaia-laste ja kooliskäijate arv sõltub ennekõike töökohtadest ning pere toitmist, maksude maks-mist ja kultuurset vaba aja veetmist võimaldavatest pal-kadest,“ ütleb Jõgeva linna-voликogu liige, lasteaiaõpetaja Liisi Poom, kes sündinud ja kasvanud Viljandimaal Suure-Jaani kandis. „Rohkem töö-kohti muudaks elanike arvu

stabiilsemaks ja ka suuremaks, sest usutavasti meelitaks lai rohelus, parajad kaugused ja stressivaba elurütm paljudki Jõgevale elama,“ arvas ta.

Üle paarikümne aasta tagasi tegevust alustanud osauhingu „Juta & Kaido“ juhataja Kaido Lehtla sõnul sõltub ettevõtluse areng soodsalt turu lähedusest, sobivate tootmishoonete ole-masolust, infrastruktuurist, võimalustest eri allikatest toe-tust saada. Väiksemates pai-kades on neid tingimusi tagasi-hoidlikumalt.

„Hea on aga tõdeda, et Jõgeva ettevõtjate vanema ja keskmise põlvkonna esindajate kõrvale lisandub ka noori,“ sõnas fir-majuht.

Raudtee kui turismimagnet

Elevust meekandi rahvale ning üle-eestilist kuulsust toovad luule- ja muusikapäe-vad, mis pühendatud siit võr-sunud kultuurisuurkujudele Betti Alverile ja Alo Mattisenile, samuti rahvusva-helise motomatkajate kokku-tuleku Jõgevatreff motoparaad ning küüslaugufestival.

„Jõgeva linn hakkas kujunema raudtee ümber, ka kultuurielu arenes püsivalt turismimag-netist – raudteematikast – inspiratsiooni saades. Nii võiks minna ka edaspidi, näiteks järgides tarkust, et kes mine-vikku ei mäleta, elab tulevik-uta! Jumet võiks olla ideel avada Jõgeval raudteeäärne muuseumvagun, mis meenu-taks 1941. ja 1949. aasta küüdi-tamisi,“ pakkus Jõgeval asuva

Õuna puhketalu perenaine Liilia Mandri. „Atraktiivsed vaatamisväärsused peaksid aja- ja kultuuriloolise Piibe maantee ääres paiknevale lin-nale rohkesti turiste tooma. Kindlasti tasuks tutvustada paikkonnaga seotud legende. Näiteks meie puhketalu lähedal on kunagise kõrtsihoone varemed. Rahvapärilise kohaselt olevat selles kõrtsis einestanud Venemaa keisrinna Katariina II.“

„Nii oma linlaste kui ka teiste paikade elanike tähelepanu on Jõgeva tõmmanud spordielu-ga. Spordiklubi „Tähe“ saali-hokimeeskondade kuldmeda-lite ja karikate arvukus on silmapaistev. Samuti väärivad hoidmist ja arendamist Jõgeva-le aastakümneid kuulsust toonud jäähokitraditsioonid, ning ehk avanevad siin kord võimalused ka invahokit mängida,“ arutles ettevõtja Kaido Lehtla.

Sageli arutatakse Jõgevale hotelli ehitamise üle. Liilia Mandri arvatavasti ei pea hotelli kuigi perspektiivikaks: „Suure küt-tekulude tõttu läheks hotelli majandamine liiga kulukaks. Väiksemaid majutusasutusi võiks aga Jõgeval ja selle ümbruses rohkemgi olla.“

Väljavaated haldus-reformiks

Jõgeva linna ümbriseb Jõgeva vald. Vallamaja asub linnas. Linnapeakandidaat Aare Olgo peab perspektiivseks linna ja valla ühinemist, mis mõlemas omavalitsuses on ka arutluseks olnud.

AJUTRUST: Jõgeva kesklinna haljasalal asuva purskkaevu juures käib hinge kosutamas ja häid mõtteid kogumas ka kohalike keskerakondlaste ajutrust. Vasakult: Keskerakonna Jõgeva linna osakonna juhataja esimees ja linnavalitsuse liige Heli Raevald, Aare Olgo, linnavolikogu liikmed Liisi Poom ja Anne Manninen ning Keskerakonna Jõgeva linna osakonna juha-tuse liige Elle Söderholm.

„Linnal ja vallal on nii palju seoseid, et liitumine oleks loogiline. Mõistagi parem, kui otsus kujuneks vabatahtlikult ja elanike veendumuste põh-jal,“ räägib Olgo.

Liilia Mandri arvab, et linn ja vald võiksid küll koostööd teha, kuid siiski iseseisvalt edasi minna. Tõde haldusreformist selgubki ennekõike arvamuste paljususest. „Kindlasti on tarvis küsi-da nõu tarkadelt ja kogenud inimestelt. Vajalikud on nii

mehelik mõistus kui ka naise-lik vaist. Tore, et naised on hakanud Jõgeva ühiskonna-elus viimasel ajal aktiivsemalt osalema. Linna käekäigule tuleb kindlasti kasuks voli-kogu esimehe Mai Treiali pika-ajaline kogemus poliitikuna,“ tunnustas Olgo.

24.–26. maini tasub jõgev-lastel ja nende sõpradel argi-mured korras kõrvale jätta ning linna juubelit nautida.

„Jõgeva suur elujõud vallutab kord kõik takistused oma arene-

misel,“ on öelnud esimene Jõ-geva linnapea Johannes Võsu. Küllap nägi toonane linnajuht elujõudu ennekõike siinses töö-kas ja nutikas rahvas, keda ise-loomustab ka suur koostöötahe. Oma ühtekuuluvustunnet ning lugupidamist kodulinna vastu on võimalik avaldada ka rong-käigus, kus muide marsib kaasa Keskerakonna kolonn, kuhu on oodatud kõik erakonna liikmed ja pooldajad,“ kutsus Heli Raevald.

Jaan Lukas

Rahvas suruti maha osava kavalusega

Algus esilehel

Ring sai täis. Küsimusele, mis ettepanekutest edasi saab, vastas peaminister Ansip häbenemata: ongi juba saanud – rahvas arutas ja valitsus testis rahva arva-must.

Keskerakonna esitatud rahvaalgatuse seadus hääletati maha

Riigikogus lükati Reformierakonna ja IRL-i hääletega tagasi Keskerakonna esitatud põhiseaduse muut-mise eelnõu rahvaalgatuse võimaldamiseks. Seaduse jõustumisel saanuks vähemalt 25000 hääleõigus-likku kodanikku anda Riigikogu menetluse seaduseelnõu sõltumata ühestki poliitilisest jõust. Just rahva-algatuse seadustamine leidis Laulu-väljakul toimunud rahvapäeval pea suurima toetuse.

Teadmiseks – kohalikul tasandil on rahvaalgatus seadustatud. Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus sätestab, et vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel valla- või linnaelanikel on õigus teha kohaliku elu küsimustes algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jook-sul. Samamoodi on see Euroopa Liidus – miljonil allkirjaga eelnõu läheb Euroopa Komisjoni ette ja sel-lega tuleb arvestada.

Solvatud ja petetud inimesed

Paljudes Euroopa riikides, k.a Lätis, on otsedemokraatia vorm ammu olemas. Keskfraktsioon on rahvaalgatuse seadust taotlenud varemgi, alates 2003. aastast kokku viiel korral. Neljal korral oli selle koalitsiooni juhtivaks parteiks Reformierakond, kes on rahvaalgatuse seadust kõige rohkem mingitel põhjustel kartnud.

Parandusettepanek annaks näiteks vähe-malt 25000 allkirja kogunud kodanike-ühendusele õiguse nõuda riigilt mõne eriti tähtsa otsuse langetamist. Mäletate, kui tosin aastat tagasi jätsid rahva antud 163 001 allkirja Eesti elektrijaamad ameeriklaste NRG-le müümata. See löi tollasesse Mart Laari juhitud valitsusse nii suure mõra, et valitsus varsti kukkus. Kas sedasama kardab ka praegune valit-susliit?

Valimisteni on mõni kuu. Me saame kogu aeg meelde tuletada, kes ja kuidas rahvasse suhtub. Ei ole kahtlust, et presi-dent Ilvese show jääkeldri ja Rahva-koguga oli koalitsiooniga kokku lepitud rahvale puru silma ajamiseks. Seesama rahvaalgatuse seaduse ei-ramine tõestab, et ühtki Rahvakogu ettepanekut polnud algusest peale plaaniski toetada.

Kas nad nii võtavad valimistel hääli? Arvan, et mitte, sest Eesti inimesi on solvatud ja petetud.

Mariika Tuus-Laul

Lääneraha skandaal: Karzai, Ilves, Laar – ?

„Afganistani president Hamid Karzai külastas pisut aega tagasi Eestit. President Toomas Hendrik Ilves, kes Karzai Eestisse kutsus, armastab raha. Just sel põhjusel tegi Ilves endast kõik oleneva, et Mart Laarist saaks Eesti Panga nõukogu esimees. Karzai Eestis peetud vestlused Ilvesega on salas-tatud. Karzai võib soovida paigutada osa oma röövrahast Eesti Panka,“ arvas endine Eesti Kait-seväe juhataja Aleksander Einseini oma e-kirjas, kus käis arutelu tema siseringi tuttavate vahel. Einseini toob välja, et Karzai vend pani varasema-tel aastatel kõrvale miljardeid USA dollareid. Tema sõnul Karzai ei kavatse loomulikult panna raha Eesti Panka oma nime all, kuigi osa rahast võib käia läbi Eesti Panga, mille eest nii Ilves kui ka Laar võivad saada teatud tüüpi teenustasu. Laari ja Ilvese honorarid omakorda deponeerit-akse Einseini hinnangul tõenäoliselt kuskil teisel pool maakera. „Aga võib-olla hoopis meie endi nina all Roots. Peamised poliitikud Estonia lae-va põhjamineku ajal – Mart Laar ja Carl Bildt – on tõenäoliselt taas „mängus“ jälgede varjami-seks. Kuid pidage meeles, tänasel päeval ei saa midagi siin maailmas pikka aega varjata,“ märgib Einseini oma kirjas.

Einseini sõnul pidas ta hiljuti kolmetunnise vestluse inimesega, kes oli just külastanud Peterburi ja Riit. See tut-tav on aastaid jälginud sularaha liikumisi ja maa-oste meie idapoolsete „sõprade“ poolt. Suure osa jutuajamisest olivat hõlmanud sularaha kohale-toimetamise teema, millest selgus, et situatsio-on palju komplitseeritum, kui arvata võiks. Nimelt on meie idanaaber tugevalt seotud sulara-ha paigutamise teemaga. Einseini tuttava sõnul on lätlased ses osas halvemas seisus kui eestlased. Leedukate olukord on pisut parem, kuid kaugel ideaalsest.

Einseini sõnul transporditakse sularaha ja nar-kootikume tänapäeval globaalselt sadu, võib öel-da, et isegi tuhandeid erinevaid teid pidi. „Mäletatavasti Eesti minevikus on seik, kus len-nukiga saadeti suurel hulgal rublasid Tšetšee-niasse, mis muutis mitmed tänapäeval nõ. tähtsad avaliku elu tegelased miljonärideks. Kui võimud sulgevad ühe transpordikanali, leiavad kurjategi-jad mitmeid teisi võimalusi oma tegevuse jätk-kamiseks. Tänu infotehnoloogia arengule õpivad nad kiiresti, kuidas olla sammuke ees oma konkurentidest ja võimuesindajatest. Selline siis see tänane maailm on,“ kirjutas Einseini.

Ajaleht The New York Times väitis 2009. aastal, et Afganistani presidendi Ha-mid Karzai vend Ahmed Wali Karzai, keda seos-tati ennekõike laialdase oopiumiäri-ga, oli lisaks ka USA Luure Keskgagentuuri (CIA) palgal. Le-hega rääkinud endiste ja praeguste USA valit-susametnike väitel sai Ahmed Wali CIA-lt raha suuremal osal viimasest kaheksast sõja-aastast. Lisaks seostatakse Ahmed Wali Karzaid ka ula-tusliku häältevoimimise-ga Kandahari provintsis 20. augustil 2009. aastal Afganistani presidendi-valimistel. Seda siis oma presidendist venna ka-suks. 2011. aastal Ahmed Wali Karzai tapeti.

Sellised sõbrad on siis meie president Ilvesel, kes haistis Karzai külaskäigul Eestisse ilmselt dollarilõhna! Laar pandi aga taas kord mooramaamehe tööd tegema. Lisaks on Einseini jutus tähelepanuväärne see, et ta tõi välja idapoolsete „sõprade“ sularahaliigu-tamised ja maaostud, mida annab Kesknädala hin-nangul otseselt seostada IRL-i elamislubade skan-daaliga. Mäletatavasti olid need maffioosod, keda Raudne ja Stelmach „teenindasid“, pärit enamu-se Venemaa Kaug-Ida piirkonnast, kustkaudu must raha ilmselt Euroopasse jõuabki. **Kn**

Terane mõte

„Kompleksi-de asemel tuleb eesti-venelastele selge pilgu-ga otsa vaa-data ning tunnustada nende pa-nust Eesti elu edenda-misel.“

Eesti inim-arengu aru-ande 2013 peatoimetaja MATI HEIDMETS 11. mail Postimehes „Eesti maa-ilmas – usu-me Euroopa Liitu!“

Valimised ja e-valimised

Valimised on lahutamatu osa demokraatlikust õigusriigist, kus inimõigused ja põhivabadused on kaitstud ning tagatud. Rahvusvahelised konventsioonid, millega ka Eesti on liitunud, kehtestavad põhiprintsiibid: valimised peavad olema üldised, otsesed ja ühetaolised; hääletamine on salajane.

MAILIS REPS
Euroopa Nõukogu
Parlamentaarne
Assamblee liige,
inimõiguste ja
-vabaduste
monitooringu
komisjoni liige,
Ukraina kohus-
tuste analüüsija

Meie põhiseadus ja sellest tulenevad seadused rõhutavad kõiki ülaltoetletud

põhimõtteid. Valimistel peab demokraatlikus õigusriigis kõigil, kes soovivad ühiskonnas ise muudatusi teha, olema tagatud võrdne võimalus end üles seada ja kandideerida.

Kõigile tuleb anda võrdne alus poliitilise vabaduse kasutamiseks. Valija otsust ei tohi keegi teine teada ja ka see, keda ta eelistab, ei tohi teda kuidagi mõjutada. Nõnda on keelatud nii grupi- kui ka perehääletused ning puudega inimesel peab olema erapooletu saatja. Just seetõttu ongi valimiskastiga hääletamisel vaatelejad juures, sest siis on tagatud, et valimiskasti koju või hoolekandeesutusse tooja valijat ei mõjuta.

Eesti – ainus maailmas

Kuid Eestis, ainsana maailmas, on rakendatud valimised, mis nende põhiprintsiipide vastu eksivad. OECD vaatelejad mõnõnsid, et tegu on eriti uudsete lahendustega, kuid rõhutasid, et põhiprintsiibid peavad siiski olema kaitstud. Just seetõttu kirjutati

meile ette rida muudatusi, mida suurelt jaolt pole kahjuks siiani sisse viidud. Põhjus on loomulikult lihtne: e-valimised tõid välja ning asusid eelistama neid sihtühmi, kes muidu valimistel ei osalenud. Ning sellest sai ainuolulise Reformierakond.

E-valimiste info- tehnoloogilised probleemid jätan IT-ekspertide analüüsida. Vaatlen peamiselt inimõiguste ja -vabaduste temaatikat.

Meie väikesest paljuküüditatud ja armastatud IT-riigist hulga kiiremini arenenud riikides ei peeta e-valimisi usaldusväärseks just paljude probleemide tõttu. Võimalikud on võltsimised, muutused, sekkmised jne, ning just nende vigade tõttu ei ole peale üleriigilisi katsetusi e-valimisi kasutusele võetud. Isegi elektroonikafirma Samsung geniaalsed ajud teatasid Koreas, et kahjuks on e-valimistes liiga palju riske ...

E-valimised pole salajased

Salajasuse printsiip ei ole tagatud eelkõige seetõttu, et hääletaja poliitiline valik ning tema isik on e-valimiste puhul tuvastatav. Seega ei ole e-valimised salajased ka oma põhitulemuste mõttes. Kui tavavalimistel on tulemus iga isiku suhtes absoluutselt anonüümne, siis e-valimiste mõttes see nii ei ole. Kindlasti mõjutab see ka isikute valikuid. Kas väikeses külas, kus vald on peamine tööandja, julgeb vallaasutuse juht hääletada vallavanema vastu (ehk tema konkurendi poolt)?

Valimiste ühetaolisus on e-valimiste puhul mitmeti rikutud. Ühetaolisus ja võrdsus ei ole tagatud, sest e-valimistel on selgelt eelistatud sihtrühmad,

kes on arvatiga pidevas suhtluses. Teised peavad enam usaldama abilisi ning sellest sõltuvusest tulenevalt ei ole nende vaba valik enam tagatud.

Kui sa sõltud oma poliitilises vabaduses abist, ei ole su salajasus enam tagatud, ning su otsused on mõjutatud kolmanda, abistava isiku poolt.

E-valimised on aina enam lihtsaim viis hääletada inimestel, kes viibivad oma elu- või töökoha tõttu tegelikult elukohast eemal, või on nende elukoht valimisjaoskonnast kaugel. Valimiskasti koju- toomise korraldus on aga palju keerulisem kui arvuati „hea abilisega“ koju tellida. Olgu selleks kas lapselaps, hea tuttav, naabrilaps või võõras abiline ...

Näited elust enesest

Toon salajasuse kohta paar lihtsat näidet elust enesest. Mõne päeva eest kohtusin ühe meeldiva noore emaga. Vestlesime mitmetel teemadel ning justkui juttu kokku võttes ütles ta, et ei jälgi poliitikat juba ammu, hoides nii end stressist ning pingetest eemal. On lihtsalt rahulik, ning ta saab lastele olla rõõmsam ema.

Kuid siis ta naeratas ning teatas, et valimistel on ta alati osalenud, kuna abikaasa ja eriti tema vend on poliitiliselt taiplikumad, jälgivad ning räägivad ise internetis kaasa. Nemand on alati korraldanud asja ära. Nii ta siis selgitaski, kuidas abikaasa vend kutsus suure pere kokku ning valimistes osalemisest on saanud tore peretraditsioon. Tullakse, räägitakse ilmast ja pereelust, ning siis ka valitakse, kõik üheskoos. Noor daam isegi ei suutnud meenutada, keda ta viimastel aastatel on valinud – „Vend ju teab, mina ei taha nendega vaielda. Sisestan ainult oma koodid.“

On üks tore koosolemise õhtu – ja ise ta usub, et ta poliitika ei osale!

Teise loo rääkis Paliveres elav proua. Nende majas ei ole enam valimis- tega üldse küsimust, sest ühel naabril on lapselaps linnas hea palga peal. Tema siis tulebki oma aparati- dega kohale ning aitab kõigil ära valida. Proua küll kohmetult mainis, et ega ta seda elektroonilist maailma väga ei jaga, aga no eks nad ole juba vanad ka, ning kui nüüd need asjad nii keeruliselt käivad, ega ta siis väga segama ei kipu. Et noortel ongi õigem valik teha, nendel ju

pikk elu ees.

Kummagi näite puhul ei teadnud valijad isegi seda, keda nad valimistel olid valinud. Ei teadnud, millised on erinevate erakondade või liitude erisused ning kuidas see nende enda, laste või lastelaste elu muudab.

Elektrooniline maailm teeb küll valimised teatud sihtrühmale lihtsamaks, kuid paneb ebaõiglase olukorda teised valijarühmad. Välisest sõltuvad keskustest kaugemal elavad inimesed niikuinii, kuid e-valimiste üleskiitmise on kõik teised võimalused tagaplaanile lükatud.

Samas ei ole tagatud peamine – ühetaolisus ja salajasus. E-valimiste korraldust peab tõsiselt täiendama, kuid kahjuks on täna e-valimised poliitilistel põhjustel müstifitseeritud, justkui need polekski valimised, mida samuti peab läbi viima valimiste korraldamise põhiprintsiipidest lähtuvalt.

Tänane internet ei ole e-valimisteks valmis

Ettekanded, artiklid, arvamused

ÕPIK ELUST ENESEST: Tallinna linnakantselei andis 2011. aastal välja raamatu e-valimiste ohtudest.

Seoses eelmisel nädalal peetud suurejoonelise Tallinna päevaga, millega tähistati 765 aasta möödumist Tallinnale Lüübeki linnaõiguse andmisest, on natuke vaikinud jutud Tallinna juhtimise ümber. Kuid valimiste lähenedes on Tallinna linnaeakandidaatide väljapakkumine ja nende võrdlemine nagunii kogu aeg kuum teema.

TÕNIS MÖLDER

Keskerakonna noortekogu esimees

Tegemist on olukorraga, kus intensiivselt räägitakse asjast, millel puudub sisu. Ehk, teisisõnu, Tallinna praegusele linnaeapeale alternatiive pakkuvate kandidaatide populismi taga ei ole uusi sisulisi ideid. Ainus reaalne loosung, mis kõiki kandidaatide ühendab, ongi vaid vastandumine Savisaarele. Arvestades, et Tallinna linnaeakandidaatide teema püsib üleval, teeksin uustulnukatest linnajuhiks püüdlejatele väikse reaalsustesti, mis igal konkreetsel juhul juhtuks mõne uusalustajaga, kui ta saaks linnaeape kohale. Teisiti öeldes – milline näeks välja elu Tallinnas pärast Savisaart.

Kui raskeks läheb, paneb Randpere jooksu

Parempoolse valitsuse juhtpartei Reformierakond ei ole kiirustanud avaldama enda ideid, kuidas Tallinn peaks olema paremini juhitud. Nad isegi ei ole välja öelnud lõplikku nime, kes nende hulgast julgeks sügisel valimistele minna linnaeakandidaadina. Võimalike käeproovijatena on nimetatud Laine Randjärve ja Valdo Randperet, kuid lõplik linnaeakandidaat pidavat selguma alles augusti keskel.

Randpere on tuntud eelkõige sellega, et talle meeldib katsetada erinevates valdkondades. Ta on üritanud nii Estonian Airi kui ka Eesti Panga nõukoguga. Kui lennundusteadmised ja keskpankuri kompetents on tulnud kui iseenesest, mis siis rääkida ühe linna juhtimiseks vajalike eeldustest! Randpere puhul kujuneb murekohaks ilmselt tema armastus välisriikide vastu. Kunagi Eesti jaoks keerulistel aegadel Rootsi põgenenud mees pole oma unistusi paremast elupaigast kui Tallinn maha matnud. Teada on tema soov varsti Eestimaa tolm jalgelt pühkida ning oma vanaduspõlv Tais asuvas villas veeta.

Randjärv eeldab, et Tallinn ei tea tema tegevusest Tartus

„Tallinn vabaks!“ hõiskama ning asfaldiaukudes põrutatud hammastest ja murtud jalaluudest praalima asunud teine Reformierakonna linnaeakandidaat Laine Randjärv on küll ainus naiskandidaat, ning see teeb talle au, kuid vaid loosungeid hüüdes ei suudaks ta tallinlastele uut väärtust luua. Kui Randjärv 2004. aastal Andrus Ansipi järel Tartu linnaeapeks sai, muutus Tartus sõitvate autojuhtide elu korraga peaaegu põrguks. Probleemseid ja remontivajavaid tänavaid kaevati üles

tihti, kuid keegi ei ajanud neid enam kinni. Kui kusagil midagi ka kinni aeti, siis asfaldi päris kindlasti peale ei pandud.

Kas Randjärv ei saanud aru, mida tähendab tänavate remont või tahtis ta linlastele igal pool kraave demonstreerides ennast töökana näidata, see jäigi segaseks. Liigelda igal juhul Tartus enam ei saanud, ja peale Ansipi karmi, kuid toimivat korda oli tegemist lausa katastroofiga. Laine püsis Tartus võimul mõnda aega Ansipi inertsi, kuid üldiselt tartlased ei mõistnud, miks see koorijuht linnatänavatest muinasmaastikku teeb.

Täna targutab ennast linnaeakandidaadiks mehkeldanud Randjärv Tallinna probleemide kallal, justkui unustades, mida ta Tartus korda saatis. Või eeldab ta, et Tartu emotsioonid Põhja-Eestisse ei kostnud? Ja üldse, mida tähendab „Tallinn vabaks!“?

Nagu näha, ei hiilga Reformierakond väljapakutud linnaeakandidaatidega, ega ka ideedega, mida tuleks pealinna muuta. Eks oravad saavad ka ise oma kandidaatide nõrkusest aru, ja selles kontekstis on proovitud rääkida Jürgen Ligi sissetoomisest. Ligil on küll sarnaselt Randjärvele ja Randperele kõrge enesehinnang, kuid erinevalt teistest Reformi-kandidaatidest lisandub tal reaalsusmeele olemasolu. Siiski pole rahandusministri kandidatuur tõsiseltvõetav, kuna Reformierakonnal pole alternatiivi tema juhitud ministeeriumi haldamiseks.

Tähelepanekuid ja

Eesti president aastail 2001–2006 Arnold Rüütel pidas oma 85. sünnipäeva 10. mail. Ilmselt paljud, kes kuulsid meediast sellest päev-paar varem või hiljem, imestasid: kas tõesti juba 85? Imestasin ka mina! Ootusärevuses läksin juubelikonverentsile.

PEETER LAASIK
arst, SA Elva Haigla TM
Nõukogu esimees

Alles hiljaaegu Arnold Rüütliga vesteldes oli mul järjekordne võimalus tõdeda president Rüütli seisukohtade tänapäevasust, tundlikku sotsiaalset närvi ja

tema mõttekäikude kiiret muutumist tulenevalt vestluse sisust.

Arnold Rüütli nimega seostuvad suurel osal eestlastest ilmselt järgmised sõnad ja mõisted: väärrikas, tasakaalukas, rahulik, tark. Ja veel paljud teised positiivsed omadussõnad. Nende sõnadega iseloomustatakse neid poliitiku, kelle kohta sobib öelda – riigimees.

Presidenti juubelit tähistati seekord teaduskonverentsiga. Ka selles väljenduvad juubilari enda iseloomujooned. Temal ei ole kunagi olnud eesmärgiks oma isiku rõhutamise, ja teda ümbritsevates aruteludes soovib ta, et kaasvestlejad lähtuksid võimalikult tõendus põhiseisest ainetest.

Juubelikonverentsil esinejad (ühe erandiga) selgelt keskendusid juubilari tegevusele küllalt lühikesel perioodil, aastail 1988–1992. See dramaatiline aeg oli Eesti Vabariigi viimase 50 aasta tähtsaim ajajärk. Siis olid rahvuslikud meeoleolud laes ja lootused vabale elule nii poliitilises kui ka majanduslikus mõttes suured. Samuti laoti õiguslikku vundamenti meie praegusele riigikorrale.

Ilmselt olid toonased aastad kõige riskantsemad ja raske- kemad – eriti just otsuste poolest – ka Arnold Rüütli enda elus. Leida ülimalt keerukas poliitilises olukorras (teadmata, mis tuleb!) ainuõiged lahendused ja esindada neid otsuseid väga erinevatel tasanditel – see on vaimutugevus ja otsustuskindlus, mida paljud tänased poliitikud võiksid Arnold Rüütli õppida. Mäletame ju tema kindlameelsust põhimõtetes, samas oli ta valmis pidama läbirääkimisi detailide üle.

nas pärast Savisaart

IRL pakub linnapeaks kõige ebapopulaarsemat ministrit

IRL-i linnapeakandidaadiks võivad saada kodukulude alla viimise meister Juhan Parts. Kui ta tõepoolest mängu astub ja kui IRL mingil põhjusel Tallinna juhtima asuks, siis kodukulude osas tallinlased enam

„muretsema“ ei peaks. 56% eestlastest soovib Juhan Parts tagasiastumist, ja selle all ei mõelda ametivahetust ehk linna-peaks saamist. Parts juhitavas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis on peaaegu igas valdkonnas panged kolisemas, ning

usun, et ega need pangeastumised ka Tallinnas tulemata jääks. Tõenäoliselt tabaks pooldukemismisprotsessi sattunud IRL-i hoopis üsna kiire ning lõplik laialimine.

Sotsid kardavad linna juhtida

Sotsid ähvardasid Tallinna kõigi aegade rämpseimate kohalike valimistega. Vahest seetõttu on SDE eestkõneleja Sven Mikser ise heitluses linnapeakoha pärast arglikult tahaplaanile jäänud ja ette lükanud FBI pommitehnika ja terrorismivastase võitluse koolituse kogemusega Andres Anvelti.

Küllap on Mikseri ähvardusel tõsi taga, sest Tallinna suhtes ülikriitiline Anvelt on ilmselgelt kontsentreerunud lahingutele, mitte aga lahenduste pakkumisele.

Kui sotsid peaksid Tallinnas tõusma tõepoolest juhtivaks poliitiliseks jõuks (mida Mikser, Anvelt ega keegi teine neist täna ei usu), siis ei oska nad linnaga suurt midagi peale hakata. Ainus valdkond, milles endine politseinik end mugavalt tunneks, oleks MUPO.

Sotside kandidaadi nõrk positsioon erakonnas ning haldusjuhtimise kogemuse puudumine ei ärata kindlasti usaldust. Jääb mõistmatuks, miks kardab Mikser ennast ise Tallinnas proovile panna? Kas sotsid jäävadki kogu aeg „uute tulijate“ loosungi alla, võtmata kordagi reaalselt vastutust?

EKRE ja VTK lubavad uskumatuid asju

Maa ilma lõpp peaks lähedal olema, kui EKRE (Eesti Konservatiivne Rahvaerakond) või VTK (Vaba Tallinna Kodanik; välja kasvanud VIK-ist ehk Vabast Isamaalisest Kodanikust ehk IRL-ist) asuksid linna juhtima. Kui rahvaerakondlased pakuvad linnaisaks oma esimeest Mart Helmet, siis linnud metsas siristavad, et VTK esinumbriks saab eurosaadik Indrek Tarand.

Kahtlen, kas Tarand avantsüüriga kaasa läheb, kuid vähemalt võrtsi kandidaatide sekka lisaks ta küll. Ideed, mida ühendused Tallinna muutmiseks pakuvad, on kohati küll ebarealistlikud (vähemalt seni, kuni nende ideede taha ei teki analüüsi ja arvutuskäike), kuid vähemasti mingeid mõtteid sealtpoolt kostab.

TTV kinni, ja Tallinn oleks kui ümbersündinud

Loomulikult võib tulla, ja ilmselt ka tuleb, kohalikel valimistel välja veel kandidaate, kes lubavad pealinnast teha paradiisi, ja eelkõige olemasoleva linnavõimu kritiseerimisega valijate häáli püüavad.

Samas on ka juba ülaltoodud isikutele põgusalt peale visatud pilgu abil selge, et sisulist konkurenti praegusele linna-peale ja linna juhtimise poliitikale neil pakkuda ei ole – kuna ideede uudsusest jääb vajakaks ja linlaste häáli vaid TTV sulgemisega ei püüa. Seega tundub, et hetkel „elu Tallinnas pärast Savisaart“ veel sel sügisel ei tule.

KINDEL:
Ühes on Tõnis Mölder kindel – kuna sisulist konkurenti praegusele linna-peale ja linna juhtimise poliitikale vastastel pakkuda ei ole, jääb elu Tallinnas ilma Savisaareta sel sügisel ära.

Foto erakogust

“Meedia keskpunkt”
22. mail Tallinna Televisioonis k 19.30 ja 22.50

* Erakondade reitingutest – Kesk ja SDE juhtpositsioonidel. Rahvas on aru saamas, et IRL-i ja Reformi lausliberaalne majanduspoliitika ei too õnne eestlaste õuele.

* Eesti pension on Euroopa Liidus üks väiksemaid, kuid pensionäre on meil juba rohkem kui kolmandik elanikkonnast. Keskmiselt 300-eurose viletsuse vastu piketeerisid eakad Toompeal Patkuli trepil.

* Ilvese ajal on presidendiameti usaldusväärsus langenud rekordiliselt madalale. Kõige rohkem usaldas rahvas Rüttilt ja kõige vähem usaldab Ilvest. Miks?

Studios
Urmi Reinde,
Mart Ummelas,
Heimar Lenk

meenutusi Arnold Rüttili juubelikonverentsilt

Foto Ivori Vee

ALATI KOOS INIMESTEGA: Ingrid ja Arnold Rüttilit on viimastel aastatel nähtud paljudes kohtades üle maa, kus toimuvad eestlastele olulised üritused. Pildil on nad Rahvarinde meenutusnäitusel Rahvusraamatukogus.

Kui palju närvirakke kulus ja kui palju halle juukseid need pöördelaastad talle tõid, teab ilmselt ainult ta ise. Samas kui hinnata tulemust, siis see oli unikaalne – Eestis vahetus riigikord ilma inimohvriteta.

See on kordumatu saavutus, mille tähtsust on võimatu üle hinnata. Arnold Rüttil rõhutab sellest saavutusest rääkides alati meeskonnatöö tähtsust.

Kindlasti on see nii – meeskond on oluline. Kuid, piltlikult öeldes, kari ilma hea juhita võib sohu minna!

Professor Jüri Kann käsitles konverentsil Arnold Rüttili elu pikemas perspektiivis. Tema ettekandest sai tervikliku ettekujutuse juubilaril pikast elust. See on tõsise eesti mehe elulugu, kes suutis erinevate riigikordade ajal (Rüttili elu jooksul on Eesti üle elanud viis riigipööret – Toim.)

säilitada oma sisu, teha tööd nii, et sellest said kasu paljud Eesti inimesed.

Mu enda tihedam kokkupuude Rüttiliga algas 2005. aastal, kui alustasin tööd Sotsiaalministeeriumis abiministrina. Oma presidendiaja alguses väljendas Arnold Rüttil kohe sügavat muret sotsiaalse ebavõrdsuse süvenemise üle. Tõstes esile „teise Eesti“ teema. Sama teravaks kujunes presidendi jaoks rahvastiku ja rahva tervise teema.

Presidendiga nendest vastustest küsimustest vesteldes hämmastas tema huvi sisulisus ja konstruktiivsus. Kahjuks näeme sageli poliitiku, kes neil teemadel palju räägivad, kuid valdkonda sisuliselt ei valda ja tegelikke lahendusi ei otsi.

Kindlasti oli ja on Arnold Rüttilil vastaseid, kes soovivad teda mustata. Nii tegusa mehe puhul on see

loomulik. President ise ei ole neile suurt tähelepanu osutanud, ja ma arvan, et siin kehtib vana reegel „koerad hauguvad, karavan läheb edasi“.

Konverentsil võis jääda mulje, et see tõmbab justnagu kokkuvõtliku joone alla selle tõsise eesti mehe elule. Kuid Rüttil tundes see nii ei ole. Kindlasti jätkub tal tahet ja jõudu olla ühiskonnaelus aktiivne ka edaspidi.

Riike ja valitsusi juhivad poliitikutud ja riigimehed. Winston Churchilli arvates jagunevad nad nii: poliitikud mõtleavad oma valimisperioodi pikkusel ajaskaalal, riigimehed mõtlevad oma riigi aastakümnete pikkusele tulevikule. Arnold Rüttil kahtlemata kuulub viimaste hulka.

PS Kesknädal kirjutas Arnold Rüttilist pikemalt tema juubeli puhul viis aastat tagasi 7. mail 2008 Manuela Pihlapi sule läbi ja see lugu sai keskmisest tunduvalt enam kommentaare – ühtekokku 184.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Tuhanded eestlased said endale muuseumiskäiku lubada

Seekordne muuseumiöö toimus ajal, mil suur osa rahvast valmistus Eurovisiooni vaatama. Kumus oli aga kella 23-
ni veel sadu huvilisi. Kiitus neile tuhandetele Eesti inimestele, kes Eurovisioonile muuseumi eelistasid ja hilisõhtuni muuseumides olid.

Kahjuks jäi rahval Kumus nägemata võrratu Jaan Koorti näitus, mis lõppes paar nädalat varem. Eestlane on oma kultuurist suuresti lahutatud. Piletihinnad on paljudele kättesaamatus kõrguses nii muuseumis ja teatris kui ka kinos. Ainus võimalus eestlasele oma kunstiloojaid näha ongi kord aastas, muuseumiöö.

Tavalistel päevadel on eestlane muuseumis haruldus, näha on vaid soomlasi, venelasi Venemaalt, sakslasi ja rootslasi, vahet ka inimesi USA-st ja jaapanlasi. Viimasel ajal on käimas ka rohkesti hiinlasi – mitmeid kordi rohkem kui eestlasi! Ehkki muuseumitöötajad on juba ammu miinimumpalgal, eestlane endale uute näituste külastamist enam lubada ei saa.

Kohtumiseni, eestlased, aasta pärast – muuseumiöö!

KUMU

Feja Räim, Kumu töötaja

Vabaks tööst ja leivast?

Lp. hr Reinsalu, IRL-i esimees! Kui Teie erakonna- ja aatekaaslane Mart Laar alustas Eesti põllumajanduse likvideerimisega, et eestlane ei peaks tegema rasket põllutööd ega sööma omakasvatatud leiba, siis mida kavatsete Teie ette võtta, et Eesti rahval veel paremini läheks???

Teie vastust tahaks kuulda Riigikogu infotunnis.

Tädi Maali
Kilingi-Nõmmelt

Parempoolsusest

Anekdoot

Õpetaja pöördub väikeste poliitikaühiliste poole: „Kas keegi teab, mille poolest erineb vasakpoolne valitsus parempoolsest valitsusest või vastupidi?“

Väike Sass: „Vasakpoolse valitsuse ajal peavad kõik lapsed koolis käima nagu käidi nõukaajal. Nii ütles minu ema. Parempoolse valitsuse ajal, nagu meil praegu, on nii hea, et kõik lapsed ei peagi koolis käima. Need, kes on vaesed.“

Õpetaja: „Kuidas need vaesed lapsukesed, kes ei käi koolis, siis, kui saavad täiskasvanuks, oskavad valimiste ajal õigeid vastuseid teha ja õigeid inimesi valitsusse valida?“

Väike Sass: „Kui meie suureks saame ja valima hakkame, siis on ainult e-valimised ja sealtkaudu tulevad e-valitsused, kus on paremad inimesed ehk parempoolsed.“

H. Kukk
Tartu

See tark suhtumine võiks isegi meie maarahva päästa, kui ikka oskaksime ühte hoida, nagu tegime seda kuldsetel Rahvarinde päevadel.

Ükspäev ostsin poest toote, mil nimeks „Pehmed vahvlid“. Sisu oli maitsev ja samas äratas tähelepanu reklaamtekst pakendil, mida ei tihka vahendamata jätta: „Õrna, võrreldamatult maitse saamiseks kasutatakse ainult värsked kanamune. Pehmed vahvlid olid eelmise sajandi alguses väga populaarsed. Kui meie vanemad ja vanavanaemad küpsetasid neid oma suurtele peredele, siis värskelt küpsutatud vahvlite isuäratav lõhn levis Tallinna vanalinna tänavail...“ (Koostis: värsked munad (32%), sool, rasvata piimapulber, suhkur, emulgaator: letsitiin E322, taimeõli, nisujahu, maitseaine: vanill.)

Eelistagem eestimaist!

Minu uudishimu aina kasvas, et kes küll on need meie tublid vanaemad, kes nii kena retsepti järgi nii maitstva hõrgutise valmis on meisterdanud? Loen: *Toodetud Hollandis!*

Tummaks võttis. Hakkasin kahtlema, et kas ikka need munad enam värsked on, kui toote säilivusaeg on ligi kolm kuud, ja juba ainuüksi tuhande kilomeetri tagant kohale loeks eelmise sajandi alguses väga populaarsed. Kui meie vanemad ja vanavanaemad küpsetasid neid oma suurtele peredele, siis värskelt küpsutatud vahvlite isuäratav lõhn levis Tallinna vanalinna tänavail...“

(Koostis: värsked munad (32%), sool, rasvata piimapulber, suhkur, emulgaator: letsitiin E322, taimeõli, nisujahu, maitseaine: vanill.)

tada piimapulbrit. Ainult soola, suhkrut ja vanilli tooks väljamaalt – isegi konservante ei oleks vaja. Ka rekkamees leidnuks Mikitamäelt tööd – igal hommikul teeks Eestimaale tuuri peale ja kaup läheks nagu soojad saiad... Mõelgem sellele, kui paljud meist leiaksid niiviisi maal veel tööd, leiba ja teenistust... See on vaid üks näide, aga niisuguseid tooteid võiks olla hoopis tuhandeid... Päästkem Eesti igipõline nokia – põllumajandus!

Ah, kuulen juba vastuväiteid – tuhande kilomeetri kauguselt kohale loksutatud toit tulevat odavam kui kohapeal toodetu... Jah, aga kui me ühiselt suutime oma Rahvarindega isegi endisest stalinistide impeeriumist jagu saada, siis kas tõesti ei suuda me enam oma väike-

rahva võrdõiguslikku kohtlemist maksma panna Euroopa Liidus?

Udo Knaps, Märjamaa, Rapla maakond

Toimetuselt: Need „pehmo-vahvlid“ moodustavad vaid pisukese ja nn ebatüüpilise jao kehvapoolset tarbijat rõõmutavast toiduvalikurikkusest. Eks katsuge leida eestimaist näiteks külmutatud köögiviljade seast. Külmetate ära näpud ja saate nohu, aga omamaist ei pruugigi trehvida. Mis aga juhtuks siis, kui külmautod päikeselisel Läänest jääksid tulemata? Ning muud toiduvõo-riid samuti?

Õpetused ausaks eluks

Ema sõnad soojad, hellad kõrvus aina kõlavad. Need on tema õpetused, tarkust sinna lisatud.

Ema armastus ja hool saatjaks olid igal pool. Kõikjal hõõgus tema sära, iialgi ei kustund ära.

Õpetusi mulle jagas, millest täis ta elupagas. Kõike head ta elus soovis ja, kui vaja, siis ka noomis.

Rääkides ei tõstnud tooni, see kõik oli tema moodi. Ikka ennast vaos hoidis, see mul' eeskujuga andis.

Elus hoia kindlat sihti, ära muuda vaadet tihti! Usku, lootust endas kannan – see sul' rahuldust võib anda!

Kõik su'lt võidak ära võtta, mis ka kuulub sinule. Puhast süda, ausaid mõtteid – seda mitte iialgi!

Adele Leinsoo
Suure-Jaani, Viljandimaa

Ma ei saa usaldada e-valimisi!

Kui häkitakse pangakontodesse, siis palju lihtsam on ju valimistulemusi suvaliselt muuta.

Karta on diktatuuri, mis on õieti juba käegakatsutatav. VEB-fondi kaudu saadud edu soovitakse iga hinna eest kaitsta. Seepärast võib valimispettuste korraldamine teoks saada juba järgmistel valimistel.

Meil kardetakse jätkuvalt viletsat elu – ainult tühine vähemus elab rikkuses. Üheks riigist lahkumise põhjuseks on samuti diktatuurihirm. Kes on noored, neil on see võimalus, aga vanurid peavad siia jääma virelema ja ootama eutanaasiat. Ainuke väljapääsuviis on, et e-valimised keelustatakse ja võimule tulevad uued jõud, kes hakkavad rahva eest hoolitsema nii nagu see oleks Eestis pidanud olema. E-valimiste ärakeelamine päästab meie riigi ja rahva nn röövlite käest. Rahvas peab teadma tõde. *Ei e-valimistele!*

Asta Luksepp, Elva, Tartumaa

Tasuta bussisõit Tapal

Vastu tulles paljude kohalike inimeste palvetele teavitab Keskerakonna Tapa osakond tasuta bussisõidust käivitamisest. Alates 28. aprillist igal pühapäeval veab buss sinna ja tagasi Tapa pensionäre marsruudil „Sõjaväelinnak“ – Grossi pood – kalmistu.

Selle projektiga soovitakse näidata, et inimesed ootavad kohalikult omavalitsuselt praktilist abi, mida saab võimaldada, vaatamata piiratud ressursidele.

Keskerakonna ülesanne on pöörata inimeste tähelepanu sotsiaalpoliitika eelistustele meie kogukonnas ja riigis. Inimesed on peamine ressurss kohalike omavalitsuste arenguks ja säilimiseks. Linnaelanikel on vaja tunda, et neist hoolitakse ja nende probleeme lahendatakse.

Buss sõidab niikaua, kui huvi selle vastu on püsiv. Tegemist on isikliku algatusega, kus inimene oma vabast ajast ning isikliku sõidukiga veab Tapa pensionäre ja invaliide.

Maksim Butšenkov

TASUTA TRANSPORT TAPAL

kohalike elanike palvel

IGAL PÜHAPÄEVAL
(alates 28.04)

9.00 - „Sõjaväe linn“ (Paide mnt 65)-Gross-Surnuaed
13.00 - Surnuaed-Gross-„Sõjaväe linn“

TÄHELEPANU!

Tasuta transport on mõeldud Tapa valla pensionäridele ja invaliididele (dokumendi ettenäitamisel)

Keskerakonna Tapa osakond
Tel: 55 930504
E-post: maksim@present.ee

Baikali kaudu Tallinna Vene Teatrisse

Rännumees Olev Remu sõnul on meie noortel üha suurenev huvi Baikali-reiside vastu. Kes veel ei tea, miks see huvi nii suur on, kuigi kõik maailmalinnad eestlastele avatud, peaks läbi lugema Remu viimase rännuraamatu „Püha Baikali“.

REET KUDU
kirjanik

Remu on pärast piiride avane- mist jõudnud peaaegu kogu maakera ringi peale teha, aga ometi muutus temagi Baikali ääres mõtlikuks. Reisiraamatu fotode autor Tiit Pruuli kirjeldab oma reisikaaslase Baikali- nägu nii: „Aga sellist Olevit nagu siis, kui me jõudime Baikali äärde, olen näinud harva. Ta istus Listvjanka sadama kail ja lihtsalt vaatas. Istus ja vaatas, nagu poleks seda järve varem näinud. Siis sain aru, et Baikali on tõepoolest püha järv.“

Baikali lugu on kirja pandud sooja ja südamliku huumoriga. Ja kellele ei ütle midagi sõnad „püha järv“ ja „Siberi loodus“, siis on ehk nad midagi ometi kuulnud šamaanidest ja nende iidsetest kommetest ning ehk sellestki, et kusagil seal on olemas burjaatide maa, mis alles ootab riigiks saamist.

Imselt on meie rännumeestel

lihtsam reisida kauge Baikali äärde, kui ületada neid sisemisi tõkkeid, mida oleme ise kahekümne aastaga püsti pannud. Nii tunneb Remu küll hästi minevikku, aga veidi vähem olevikku.

On loomulikult huvitav lugeda, et Baikali kaldal pole üksnes dramaturg Vampilovi eestlaste püstitatud ausammas, vaid Listvjanka on tegevuspaik ka Jules Verne'i 1876. aastal ilmunud ulmeromaanile „Michael Strogoff“, mis tõlgiti vene keelde Ivan Turgenevi algatusel (eesti keeles ilmus see teos 1933. aastal „Looduse Kuldraamatu“ sarjas pealkirja all „Tsaari kuller“ ja 1994. aastal kordustrükina). Sellest romaani on tehtud 12 filmiversiooni, lisaks kaks sarja – üks Brasiilias ja teine Prantsusmaal.

Uhke kirjanduslik minevik on Baikali tõesti, aga oleviku kohta väidab kirjanik Remu ekslikult: „Vampilovi näidendeid on lavastatud Eestiski ja mulle meeldib väga nende sügav inimlikkus. Praegu saab neid vaadata eelkõige New Yorgis ja mujal, Eestis kahjuks mitte. Paganas, sedasi lõikame me end maailmast ära!“

Pagana õige, Remu,

aga Tallinnas Vabaduse platsil on teater, mis eestlastele viimase ajal märksa kauem ja salapärasem kui püha Baikali.

Teater, mille kohta kultuuriminister Rein Lang on poetanud nii põlglikke sõnu, et ükski endast lugu pidav eestlane sellesse teatrisse heal meele ei sisene. Ometi juhtub selles teatris aeg-ajalt veel müstilisemaid asju kui Šamaanitari kaljul.

Näiteks siis, kui etendub Aleksandr Vampilovi „Vanem poeg“, kus ühes peaosas publikulemmik Sergei Tšerkassov, kes järjepidevalt teeb vene luulet tutvustavaid emotsionaalseid ja sisukaid õhtuid kohvikus „Puškin“. Viimati 21. aprillil õhtul – satiirikust ja lüürikut Saša Tšornõist, vene emigrantist, keda kaasaegsed pidasid möödunud sajandi üheks kõige teravmeelsemaks kirjanikuks ja kellest eestlased teavad nii vähe. Jälgige vaid, missugused luuleõhtud on Tšerkassovil ka edaspidi kohvikus „Puškin“ kavas, ja te ei kahetse!

Vene Teatri mängukavas

on veel ka Aleksandr Volodini „Viis õhtut“ (meenud Nikita Mihhalkovi populaarne filmivariant!) meie tuntuud teatri- ja tantsustaari Aleksandr Ivaškevitsiga, kelle peaosas filmis „Jaroslav. Tuhat aastat tagasi“ tegi ta Venemaal peaaegu sama kuulsaks kui püha Baikali. Ometi on Tallinna tänavaid mõttetu eestlastelt küsida, kes on see Aleksandr Ivaškevits, keda hindavad mitte ainult meie venekeelsed vaatajad, vaid varsti pool Euroopa asjatundlikku filmipublikut, ning kes saab peatselt maha uue filmiga.

Vene teisi dramaturge, mitte ainult Vampilovit, kohtab sageli ka külalissetendustel. Kahjuks vaid neil Tallinna territooriumidel, kus publiku seas eesti keel ei kõla. Tõesti kahju, sest need etendused on sageli maailmatasemel.

Sageli, aga mitte alati. Jah, siia tuuakse aeg-ajalt ka teatrilast rämpsu, eriti neis lavatükides, mis vaid kuulsuste najal püsti püsivad. Eestlaste jaoks aga puuduvad enamasti kõik eristamisvõimalused ja reklaam. Meie teatriksperdid venekeelsete etenduste puhul eestikeelseid soovitusi ega nõuandeid ei jaga.

Viimase aja meeldivaim teatrielamus

oli mul Elena Jakovleva esinemine 9. aprillil Nokia kontserdimajas antud külalissetenduses „Paberabielu ehk mitte-abielu kroonika“, sest Ganna Slutski ja Sergei Bodrov (vanem) olid kirja pannud väga huvitava, isegi veidi vampilovliku loo, ootamatute süžeeekäänakute ja veelgi üllatavama lõpuga, mis esialgse Ameerika unelma pilamise muutis liigutavaks tragikomöödiaks.

Aga keda huvitaks veel dramaturgid, kui kohale tuleb Makovetski ise? Ja veel vähem suudab publik meenutada kunstnik Anastassia Nefedova nime, kuigi naerupursked tekitas saalis just tema kunstnikutöö – kasvõi see vaimukas „pruudiloo“, mis meenutas pigem indiaanlaste peakatet. Mõju oli ka lõpukujundus, kus sureva peakangelase rüü sulas tagaplaaniga kokku. Kui uurisin noortelt vene teatriteatritest, miks nad kulutasid raha suhteliselt kallile külalissetendusele, oli vastus ühene: peibutiseks polnud lavastaja Aleksandr Ogarev ega ka mitte näidend ise nagu vanasti Vampilovi teatritekstid, vaid hoopis telestaarid. Etendusele tuldi ikka vaid Makovetski ja Jakovleva pärast.

Järgmine võimalus samal laval kuulsaid vene staare näha oleks Moskva teatri „Sovremennik“ külalissetendustel:

7. juunil on Ingmar Bergmani „Sügissonaadi“ peaosas nõukogude filmides kuulsaks saanud Marina Nejolova; 8. juunil mängitakse Rodion Ovtšinnikovi satiirilist komöödiat „Head uut aastat...“.

Kui eestikeelsed kodanikud

ise välja ei uuri, mida kõike meie kallid kaasmaalased Tallinnas ja mujal venekeelses kultuurielus toimetavad, siis lõikame end tõesti maailmast ära! Lõikame end ära olevikust, elades edasi meie poliitike loodud minevikus, kus vene keel tohib olla vaid „okupantide

RÄNDAJA:
Kirjanik Olev Remu on pärast piiride avane- mist jõudnud peaaegu kogu maakera ringi peale teha.

keel“, mitte Vampilovi, Tšehovi ja Dostojevski oma. Venemaa kultuurielu on igatahes vilgas ja äärmiselt erinev, mitte nii üheplaaniline, nagu meil kiputakse arvama. Julget avastamisindu kõigile vapratele rändajatele, et nad kord püha Baikali äärest ka meie Vene Teatrisse jõuaksid (eestikeelne tõlge on muide alati saadaval)!

TALLINNA TV 27. mai – 2. juuni

ESMASPÄEV, 27.05

06:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15 Aleksei Turovski lood*
06:45 Peterburi - Tallinn*
07:15 Pühapäevate*
08:15 Pärast tunde*
08:45 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
09:00 Teeme ise*
09:25 Kultuurimeeter*
09:55 Roheline Tallinn*
10:25 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:40 Aleksei Turovski lood*
11:10 Peterburi - Tallinn*
11:40 Pärast tunde*
12:10 Teeme ise*
12:35 Kultuurimeeter*
13:05 Iraan. Müüdid ja tegelikkus*
13:30 EMV Kümnes tantsus
14:00 Pühapäevate*
15:00 EMV Ladina - Ameerika*
16:45 Roheline Tallinn*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Kaming suun - TTVs tulekul...
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Terve tervis
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Vastuhakk (USA, 2008)
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Vastuhakk (USA, 2008) jätkub
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Vastuhakk (USA, 2008) jätkub
22:55 Kultuurikonverents. Kultuurikoguja, 1/2
23:25 Linnaruumi arhiivist. Linnahall*
23:55 Elu peeglis*
00:25 TÄNA. Uudised*
00:55 Kaming suun - TTVs tulekul...*
01:20 Terve tervis*
01:50 Draamaseriaal. Armuleek*
02:35 TÄNA. Uudised*
03:05 Kaming suun - TTVs tulekul...*
03:30 Linnaruumi arhiivist. Linnahall*
04:00 Info TV

TEISIPÄEV, 28.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Kaming suun - TTVs tulekul...*
06:55 Terve tervis*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
08:10 TÄNA. Uudised*
08:40 Draamaseriaal. Armuleek*
09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 Vastuhakk (USA, 2008)*
12:10 Kultuurikonverents. Kultuurikoguja, 1/2*
12:40 Kaming suun - TTVs tulekul...*
13:05 EMV Kümnes tantsus
16:20 Pärast tunde*
16:45 Kaming suun - TTVs tulekul...*
16:45 Terve tervis*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised*
18:15 Ühistegevuse pooltund*
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Linnaosa lood
20:00 TÄNA. Uudised*
20:30 Vaba mõtte klubi
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Vaba mõtte klubi jätkub
21:35 Tadas Blinda. Legend on sündinud (Leedu, 2011)
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Tadas Blinda. Legend on sündinud jätkub
23:30 TÄNA. Uudised*
00:00 Ühistegevuse pooltund*
00:25 Linnaosa lood*
00:55 Draamaseriaal. Armuleek*
01:40 TÄNA. Uudised*
02:10 Vaba mõtte klubi*
03:10 Info TV

KOLMAPÄEV, 29.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Ühistegevuse pooltund*
06:55 Linnaosa lood*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
08:10 TÄNA. Uudised*

08:40 Draamaseriaal. Armuleek*
09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 Pillimeeste klubi laulud*
10:45 Vaba mõtte klubi*
11:45 Nõukogude Eesti 1961*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Ühistegevuse pooltund*
12:55 Linnaosa lood*
13:25 Tadas Blinda. Legend on sündinud (Leedu, 2011)*
15:20 Arhiivivaramu. HeadRead*
15:50 Luubi all*
16:15 Vaba mõtte klubi*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 LV Pressikonverents*
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Gustav Sule mälestus- võistlused kergejõustikus
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Luubi all*
21:30 OTSE: Tallinn 24
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 OTSE: Tallinn 24
22:20 Meedia keskpunkt*
22:50 Viilistlaste kokkutulek
00:25 TÄNA. Uudised*
00:55 Draamaseriaal. Armuleek*
01:40 Tallinn 24*
02:25 TÄNA. Uudised*
02:55 Info TV

NELJAPÄEV, 30.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 LV Pressikonverents*
06:55 Meedia keskpunkt*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse
08:10 TÄNA. Uudised*
08:40 Draamaseriaal. Armuleek*
09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 Tallinn 24*
10:40 Gustav Sule mälestusvõistlused kergejõustikus*
11:10 Luubi all*
11:35 Meedia keskpunkt*
12:05 Koolitants 17/18*
12:55 LV Pressikonverents*
13:20 EMV standardantsudes*
15:30 Gustav Sule mälestusvõistlused kergejõustikus*
16:00 Meedia keskpunkt*
16:30 Tallinn 24*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Päevakava
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Tallinlase tarbeks*
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 2/2
21:30 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis 7/8
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis jätkub
22:35 Maatriks
23:20 Vaba mõtte klubi*
00:20 TÄNA. Uudised*
00:50 Päevakava*
01:15 Tallinlase tarbeks*
01:40 Draamaseriaal. Armuleek*
02:25 TÄNA. Uudised*
02:55 Päevakava*
03:20 Info TV

REEDE, 31.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Päevakava*
06:55 Tallinlase tarbeks*
07:20 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse
08:05 TÄNA. Uudised*
08:35 Draamaseriaal. Armuleek*
09:20 TÄNA. Uudised*
09:50 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 2/2*
10:50 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis 7/8*
11:50 Maatriks*
12:35 Vaba mõtte klubi*
13:35 Roheline Tallinn*
14:05 Nõukogude Eesti 1961*
14:20 Linnaosa lood*
14:50 Koolitants 17/18*
15:40 Päevakava*
16:05 Tallinlase tarbeks*
16:30 Maatriks*

17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Oma Valitsus
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Mina, tallinlane
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter KUMUS
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Vintskapist soklini
21:35 Eesti filmiklassika. Näkimadalad. Priiusekirjad
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Eesti filmiklassika. Näkimadalad. Priiusekirjad jätkub
22:55 Tallinn 24*
23:40 TÄNA. Uudised*
00:10 Oma Valitsus*
00:35 Mina, tallinlane*
01:05 Draamaseriaal. Armuleek*
01:50 TÄNA. Uudised*
02:20 Kultuurimeeter KUMUS*
02:50 Vintskapist soklini*
03:20 Info TV

LAUPÄEV, 01.06

08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke. Minu lemmik loom
08:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 Draamaseriaal. Armuleek*
10:40 TÄNA. Uudised*
11:10 Kultuurimeeter KUMUS*
11:40 Linnaosa lood*
12:10 Terve tervis*
12:40 SPA. Müüdid ja tegelikkus*
13:10 Vintskapist soklini*
13:40 Maatriks*
14:25 Inimeste lood
14:55 Jõhvi Balletifestival 2012. Unenägu luige printsessist*
15:35 Linnaruumi arhiivist. Sitsi asum
16:05 Päevakava*
16:30 Kaameraga Hiinas 2/3*
17:00 Kultuurimeeter KUMUS*
17:30 Linnaosa lood*
18:00 Gustav Sule mälestus- võistlused kergejõustikus*
18:30 Aleksei Turovski lood*
19:05 BBC loodussari. Meie erilised loomad
19:30 Keskkonnanädal
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Eesti filmiklassika. Näkimadalad. Priiusekirjad*
21:30 Vanalinnapäevad 2012
22:15 Vennaskond Rock Cafes 2/2
23:05 EMV Kümnes tantsus
23:35 TÄNA. Uudised*
23:50 Gustav Sule mälestus- võistlused kergejõustikus*
00:20 Aleksei Turovski lood*
00:50 Keskkonnanädal*
01:20 TÄNA. Uudised*
01:35 Inimeste lood*
02:05 Vennaskond Rock Cafes*
02:55 Info TV

PÜHAPÄEV, 02.06

08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Minu lemmik loom 2, 8. osa
08:25 Aleksei Turovski lood*
08:55 TÄNA. Uudised*
09:10 BBC loodussari. Meie erilised loomad*
09:40 Keskkonnanädal*
10:10 Inimeste lood*
10:40 Vintskapist soklini*
11:10 Vanalinnapäevad 2012*
12:00 Võitmatu Raudmees
13:25 Vennaskond Rock Cafes 2/2
14:15 Rabarock 2012*
15:00 Pühapäevate
16:00 Koolitants 18/18
16:50 Loodusetark 7/22
17:35 Teatrietendus. Augustikuu teemaja
19:45 Nõukogude Eesti 1961*
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Võitmatu Raudmees*
21:40 Suured helid. Wolfgang Amadeus Mozart. Tituse halastus
00:15 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
00:30 Pühapäevate*
01:30 Vanalinnapäevad 2012*
02:15 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
02:30 Rabarock 2012*
03:15 Info TV

Tartus

Kolmapäeval, 29. mail kell 18 saavad Keskerakonna Tartu linna büros (Ülikooli 12) kokku seniorid. Külaskonks dr Peeter Kudu.

Nädala juubilar VILLU REILJAN 60

Villu Reiljani isikuga seoses tekivad sageli vastandlikud mõtted ja emotsioonid. Aga on kindel, et selle Võrumaal sündinud ja Jõgevamaalt Luualt riigiasja ajama läkitatud meheta oleks meie poliitikas märksa vähem talupojatarkust, loodusesõbralikku ühiskonnakäsitlust ja ka huumorimeelt.

Hiljuti võis Reiljanit päris pika aja tagant taas Riigikogu saalis näha. Tegelikult polnud see Reiljan ise, vaid nukk Villu telesarjast „Pehmed ja karvased“. Villu Reiljan on üks tugevama huumorimeelega ja terasema ütlemisega poliitiku, kelle järgi on nukukomöödiasse tege lane loodud. Teksti väljamõtlemist nuku jaoks kergendas ka asjaolu, et oma poliitika-aastatel esindas Reiljan veendunult enda juhitud erakonda – Eestimaa Rahvaliitu.

„Kahju, et 23. mail 1953 sündinud Villu Reiljan praegu avalikkuse ees ei esine. Kui ta seda teeks, tuleks ka tema nimega nukk sagedamini telepubliku ette,“ ütles seriaali üks stsenaariste, Oskar Lutsu huumoripreemia laureaat Toomas Kall. (Muide, Villu Reiljan koos abikaasa Annega on selle preemia väljaandmist pidevalt toetanud. Viimasest faktist ei maksa küll mingit korruptsiooni otsida.)

„Poliitikingkondades, millega sagedamini kokku puutun, tuletatakse tänaseni meelde Villu Reiljani mahlakaid ja probleeme otse naelapea pihta tabanud ütlosti. Arvan, et kogenud inimesena võiks ta ühes või teises valuküsimuses praegugi oma arvamusi avaldada. Tema seisukohad oleksid kindlasti oodatud,“ märkis endine põllumajandusminister ja rahvaliitlane, tänane Riigikogu liige Ester Tuiksoo. „Lisaks sarnasele maailma-vaatele on meid Villuga ühendanud ka lõunaeesti päritolu. Oleme naljatoonis olnud, et kui soovime, et teised aru ei saaks, kõneleme kodupaiga murakus.“

Reiljan lõpetas Võru I Keskkooli. „Villu läks kooli kuueaastaselt. Võimalik, et vanuse tõttu läks tal algklassides õppimine enam-vähem keskpäraselt.

Keskkoolipäevil kuulus ta aga parimate õpilaste hulka. Eesti Põllumajanduse Akadeemia lõpetas ta metsamajanduse insenerina diplomiga *cum laude*,“ meenutas Villust paar aastat vanem vend, Tartu Ülikooli majandusprofessor Janno Reiljan, kes samuti Riigikogusse kuulunud.

1989. aasta 3. augusti Maalehes ilmunud rubriigis „Ise küsin, ise vastan“ räägib Villu Reiljan, et metsameheks soovitas tal õppida isa, kes arvas, et see amet võimaldab ausalt tööd teha, kasvatada kodus loomi ja lapsi, hoida närve ja elada rahulikult vanaduseni. Oma erialal on ta töötanud Metsamajanduse ja Looduskaitse Teadusliku Uurimise Instituudis. Lisaks Kaarepere sovhoostehnikumi direktori asetäitjana, kellel tegelikult tuli teha metsaülematööd, sama majandi direktorina ning seejärel samast asutusest reformi käigus loodud Luua Kõrgema Metsakooli direktorina.

„Eesti tipp-poliitikasse mineku vastu ma, ausalt öeldes, väga suurt huvi ei tundnudki. Luua Kõrgemal Metsakoolil läks hästi. 1994. aastal avasime pärast pingelist ehitustööde korraldamist uue õppehoone. Piisavalt tööd ootas veel ees. Tegevus Eesti Põllumajandustootjate Keskliidu direktori asetäitjana tõmbas mind aga omajagu ikkagi poliitikasse. Lõplikult kutsus mind poliitikasse Juhan Telgmaa, kes 1990–1992 kuulus Eesti Ülemnõukogusse ja hiljem ka Riigikogusse,“ on Villu Reiljan kirjutanud 2006. aastal ilmunud raamatus „Põllumehed Kalevipoja Tegudemaalt“.

1995. aastal valiti Villu Reiljan isikumandaadiga Riigikogusse. Temast sai keskkonnaminister peaminister Tiit Vähi valitsuses, kui koalitsiooni moodustasid Koonderakonna ja Maarahva Ühendus ning Keskerakond. Keskkonnaminister on ta olnud ka Mart Siimanni, Juhani Partsi ja Andrus Ansipi valitsuses. Kui mõnigi poliitik on olnud ministriks mitmes eluvaldkonnas ja sageli ka alal, milles kõrgharidust ei omata, siis Villu Reiljan jäi truuks keskkonnaministri ametile.

Foto: Scanpix

„Reiljan tunneb põhjalikult keskkonna-ala ja suhtub sellesse huvi ja armastusega, mida on olnud tunda ka tema tegevuses ministrina,“ räägib Tuiksoo. „Kui tal tuli mõnda rutiinset teksti ette kanda, vaatas ta tihti oma lipsusõlme ja luges ette nii, et peaaegu kuulda polnud. Üldiselt olid tema tööalased sõnavõtted asjalikud, kuid aeg-ajalt torkas ta nendesse ka mõnegi humoristliku killu.“ Villu Reiljanile iseloomulike omadustena nimetas Ester Tuiksoo ka oskust enda ümber tugevat ja tegusat meeskonda luua ning protsesse juhtida ja suunata. „Nii juhtis ta üldrahvalikku vastuseisu kavatsusele elektri jaamad erakätesse müüa.“

Võitlemist on Villu Reiljan erinevatel aegadel kogu aeg oluliseks pidanud. „Ajalugu on näidanud, et need sotsiaalsed

grupid, kes enda õiguste eest ei seisa, kipuvad nendest ka 99 protsendil juhtudest ilma jääma,“ ütleb Villu Reiljan eespoolmainitud Maalehe-loos.

„Villu on sõber, kelle sõbraks jäämiseks võid kindel olla ka siis, kui oled ühel või teisel põhjusel keerulisse olukorda sattunud. Mäletan tedajuba EPA päevilt, sest õppisime ju ühes teaduskonnas. Põhjalikum tutvus ja sõpruski hakkasid arenema siis, kui töötasin Kuuste meeskonna metsaülemana ja Villu Reiljan oli Kaarepere sovhoostehnikumi metsaülem,“ märgib taasiseisvunud Eestis esimene Jõgeva maavanem, nüüdne majandustegelane Priit Saksing. „Mul on rõõm olla tema üks kauaaegsemaid sõpru Jõgevamaal. Lisaks erialale ühendavad meid ka sarnased väärtushinnangud looduskeskkonnale, kodule ja perele.“

majandus- ja regionaalpoliitikas. Kui Villu Reiljan komplitseeritud juriidilise olukorratõttu Rahvaliidu esimehe kohalt tagasi astus, algas erakonnas langus- ja lagunemisperiood. Kelle huvides see tegelikult oli, selle kohta võime ehk objektiivset hinnangut lugeda tulevastest ajalooamatutest. Praegu töötab Villu Reiljan AS Silikaat Grupp nõunikuna. „Ta on hinnatud spetsialist, kelle avar silmaring ja juhtimiskogemused tulevad meie ettevõttele kasuks,“ ütleb Silikaat Grupi arendusjuht Lea Kiivit. Inimlikust vaatevinklist on 60. sünnipäeva aegu kõige olulisemad hea tervis, tegutsemistahe ja optimism. Nagu öeldakse, et paljudes asjades pole võimalik lõplikult kindel olla, nii ei saa välistada ka Villu Reiljani naasmist poliitikasse. Elame, näeme!

Lõpetuseks küsisin juubilarilt sõbralt ja kolleegilt Mai Treialilt, mis on just tema arvates iseloomulik Villu Reiljanile kui poliitikule.

Mai Treial vastas: „Tema mõttelaadi iseloomustab arvamus, et ühiskonnas peavad keskkond, majandus ja sotsiaalsfäär olema tasakaalus. Ta peab oluliseks, et oma rahvale oleks kõikjal tagatud tasuta haridus ning rahvus- ja kõrgkultuuri areng, kättesaadav arstiabi ja sotsiaalkindlustus. Tema loodud erakonna ideed väljenduvad üsna erinevad, sest minu hobid on ennekõike suunatud raamaturiiale, kuid tegelikult on ka Villu tõsine raamatusõber,“ lausub vend Janno, kelle sõnul on vennale omased mitmekülsus, asjalikkus ja terane mõistus.

Märkimisväärne roll poliitikas oli Villu Reiljanil Arnold Rütli võidu puhul 2001. aasta presidendivalimistel. Tema tegevusperioodi Eestimaa Rahvaliidu esimehena võib pidada üheks kordaminekurohkemaks ajaks Eesti põllumajandus- ja regionaalpoliitikas. Kui Villu Reiljan komplitseeritud juriidilise olukorratõttu Rahvaliidu esimehe kohalt tagasi astus, algas erakonnas langus- ja lagunemisperiood. Kelle huvides see tegelikult oli, selle kohta võime ehk objektiivset hinnangut lugeda tulevastest ajalooamatutest. Praegu töötab Villu Reiljan AS Silikaat Grupp nõunikuna. „Ta on hinnatud spetsialist, kelle avar silmaring ja juhtimiskogemused tulevad meie ettevõttele kasuks,“ ütleb Silikaat Grupi arendusjuht Lea Kiivit. Inimlikust vaatevinklist on 60. sünnipäeva aegu kõige olulisemad hea tervis, tegutsemistahe ja optimism. Nagu öeldakse, et paljudes asjades pole võimalik lõplikult kindel olla, nii ei saa välistada ka Villu Reiljani naasmist poliitikasse. Elame, näeme!

Villu Reiljan on hea suhtleja, põhjalik analüütik, suure töö- võimega meeskonna looja ja hoidja. Tema loodud Eesti suurim erakond muutus ühel hetkel konkurentidele „ohtlikuks“... Kuid mulle tundub, et Eestimaa Rahvaliit elab eestlaste südames edasi.

Austatud juubilar!
Jäägu Sul alati midagi, mille üle rõõmu tunda.
Jäägu Sul alati südames kedagi leida ja kanda.
Olgu ka lõputult sedagi, mida saad teistele anda.“

Mai Treial soovis lõpetuseks juubilarile õnne ja tervist, ning sellega ühinevad ka siinkirjutaja ja Kesknädala toimetus!

Jaan Lukas

Keskerakonna omavalitsuskogu aastakoosolek

Neljapäeval, 23. mail kell 16.00
Rahvusraamatukogu kuppelsaalis

- * Tallinna linnapea **Edgar Savisaar**, tervitus
- * Riigikontroll ja omavalitsused. Riigikontrolör **Alar Karis**
- * Kohalike omavalitsuste positsioon 2014. aasta riigieelarve läbirääkimiste osas
- Eesti Linnade Liidu tegevdirektor **Jüri Võigemast**
- * Omavalitsuskogu moodunud tööaasta aruandest. KE Omavalitsuskogu esimees **Jüri Ratas**
- * Arutelu ja valimised.

Hea lehelugeja!

Kesknädalal hea meel teha Sulle huvitav pakkumine. Nimelt on Kesknädala veebilehe (www.kesknadal.ee) külastatavus kuu-kuult suurenenud ja koos paberlehega jõuavad Kesknädala lood igal kuul umbes 30 000 inimeseni. Pakume võimalust osta Kesknädalasse reklaamipakett, mis hõlmab endas bannerit (930x120 pikslit) Kesknädala veebilehe päises ning vabapaigutusega mooduli (43 x 93 mm) ühekordset avaldamist paberlehes.

Nädala hind on vaid 50 eurot! Reklaami kujundus tasuta!
Kui Sinul, Su pereliikmetel või sugulastel-tuttavatel on ettevõtte, mille tooteid ja teenuseid reklaamida, siis ärge kindlasti jätke soodsat turundusvõimalust kasutamata. Anna rahvale heast asjast teada, reklaami seda Kesknädalal!

Reklaamisoovi korral palume pöörduda Kesknädala toimetusse telefonil **6274 583** või kirjutada aadressil indrek@kesknadal.ee

MARGARITA TROŠINA

26.08.1932–16.05.2013

Meie siiras kaastunne erakonna-kaaslasele Natalja Trošinale tütrega ema ja vanaema kaotuse puhul.

Keskerakonna Tartu linna piirkond

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee

* tellimine@expresspost.ee